

पश्चिम सेती जल विद्युत आयोजनाको "आयोजना सम्झौता" खारेज भएको सन्दर्भमा जानकारी

पश्चिम सेती जल विद्युत आयोजनाको विकासका लागि २७ जुन १९९७ मा नेपाल सरकार र प्रवर्धक वेष्ट सेती हाइड्रो प्रा.लि. बीच आयोजना सम्झौता सम्पन्न भएको थियो । आयोजनाको विकास विद्युत निकासी गर्ने प्रयोजनको लागि प्रवर्धकसँग मिति मे ११, १९९७ मा छुट्टै एउटा निकासी सम्झौता समेत सम्पन्न भएको थियो । मिति २७ जुन १९९७ मा आयोजना सम्झौता सम्पन्न भए देखि यता सोह्र वर्षको अवधिमा आयोजना सम्झौताको दश पटक संशोधन सम्पन्न भएका थियो । दशौं संशोधनले प्रवर्धकलाई आयोजनाको आर्थिक स्रोत जुटाउने म्याद (Financial Closure) मिति ३१ डिसेम्बर २०१० सम्म तोकिएको थियो ।

स्मरण रहोस् प्रस्तुत आयोजनाका लागि लगानी जुटाउने पहल गरी रहेको एशियाली विकास बैंक र पछिल्लो चरणमा लगानीका लागि इच्छुक चिनिया सि.एम.इ.सि. कम्पनी समेतले आफ्नो पूर्व प्रतिवद्धतामा परिवर्तन गरेका थिए । तत्पश्चात प्रवर्धकबाट आयोजनाको सम्भावित लगानीको बारे नेपाल सरकारलाई कुनै औपचारिक जानकारी गराएको थिएन । प्रवर्धकले आयोजनाको लागि तोकिएको म्यादभित्र आर्थिक स्रोत जुटाउने कार्य सम्पन्न गर्न असफल हुने अवस्था झन्डै प्रमाणित हुन लागेको केही दिन बाँकी रहदा २४ डिसेम्बर २०१० मा विभिन्न कार्यगत शर्तहरू लगायत आर्थिक स्रोत जुटाउने समयावधि थप गरिदिन आग्रह गरेको थियो ।

आयोजना सम्झौताको शर्त बमोजिम आफ्नो जिम्मेवारी खास गरी आर्थिक स्रोत जुटाएको प्रमाण तोकिएको म्यादभित्र उपलब्ध गराउन नसकेको विषय सर्वैभन्दा सम्वेदनशिल रहेको पृष्ठभूमिमा आयोजना सम्झौताको दफा १.५ (क) बमोजिम निजलाई मिति ३ मार्च २०११ मा एक महिनाको समयावधि उपलब्ध गराई के कस्तो कारण र आधारमा आर्थिक स्रोत जुटाउन नसकेको हो कारण खुलाई सफाइ पेश गर्न भनिएको थियो ।

प्रवर्धकले मिति २४ मार्च २०११ मा आफ्नो स्पष्टीकरण पेश गर्दै आयोजना सम्झौताको दशौं संशोधनमा उल्लेखित आर्थिक स्रोत जुटाएको प्रमाण लगायत अन्य तोकिएका कार्यगत शर्तहरू आफूले पूरा गर्न नसकेको स्वीकार गरेको थियो । यसका अतिरिक्त निजले अब आफूले आयोजनाको लागि आर्थिक स्रोत जुटाउने कार्य सम्पन्न गर्न नसक्ने समेतका स्वीकारोक्ति व्यक्त गरेको पृष्ठभूमिमा आयोजना सम्झौताको दफा १.५ (क) बमोजिम निजलाई थप छ महिनाको अवधि उपलब्ध गराउनु पर्ने अवस्था समेत नदेखिएकोले निजलाई १५ दिनको म्याद तोकिएकी आयोजना सम्झौता किन खारेज नगर्ने भनी मिति ५ जुन २०११ मा १५ दिने सूचना जारी गरिएकोमा निजबाट मिति १७ जुन २०११ मा प्रस्तुत हुन आएको स्पष्टीकरण सन्तोषजनक र विश्वसनीय नभएको आधारमा नेपाल सरकारले पश्चिम सेती जल विद्युत आयोजना विकासका लागि प्रवर्धकसँग भएको आयोजना सम्झौता तथा सोसँग सम्बद्ध निकासी सम्झौता समेत खारेज गर्ने निर्णय गरेको छ ।

आयोजनाको विकास गर्ने लामो समयसम्मको वेष्ट सेती हाइड्रो प्रा.लि.को प्रयासलाई सहाहना गरिएको छ ।

आयोजनालाई देशको हितमा हुनेगरी विकास गर्न मार्ग प्रसस्त भएको अवस्थामा यसको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी ऊर्जा मन्त्रालयलाई दिइएको छ ।

मिति: २०६८/४/११